

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/4/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1208206970
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Edita Szabová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1208206970.4

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľov: 1. Z. P., V. P.X., J. X.X.XXXX, G. K. XXXX/XX, G., X. P. P., G. Č. XXXX/X, G., obaja zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária VALAŠIK & PARTNERS, s.r.o., so sídlom ul. 29. augusta 5, Bratislava, IČO: 35 947 381, proti odporcom: 1. Letisko M.R.Štefánika - Airport Bratislava, a.s., so sídlom Letisko M.R. Štefánika, Bratislava, IČO: 35 884 916, 2. Slovenská republika, v jej mene Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, so sídlom Námestie Slobody 6, Bratislava, IČO: 30 416 094, o trovách konania v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní navrhovateľov proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II v Bratislave zo dňa 25.9.2014, č.k. 11C/75/2008-420, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave uznesenie Okresného súdu Bratislava II v Bratislave zo dňa 25.9.2014, č.k. 11C/75/2008-420 m e n í tak, že odporcovi v 1. rade a odporcovi v 2. rade sa náhrada trov n e p r i z n á v a .

Navrhovatelia v 1. a 2. rade n e m a j ú právo sa náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil navrhovateľom v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi v 1. rade náhradu trov konania vo výške 16.538,94 eura, a odporcovi v 2. rade náhradu trov konania vo výške 16.255,01 eura, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovatelia sa návrhom podaným na súd dňa 1.4.2008 domáhali, aby súd určil vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Uznesením tamajšieho súdu č.k. 11C/75/2008-369 zo dňa 20.12.2012 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co/183/2013-398 zo dňa 25.10.2013, bolo konanie zastavené s tým, že o trovách konania súd rozhodne do 30 dní od právoplatnosti uznesenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.12.2013.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., keď dospel k záveru, že navrhovatelia zavinili zastavenie konania, a preto im vznikla povinnosť nahradiť odporcom trovy konania.

Súd ďalej konštatoval, že odporca v 1. rade si trovy konania vyčíslil podaním doručeným súdu dňa 17.12.2012 vo výške 17.097,18 eura, a to za 19 úkonov právnej pomoci po znížení uplatnenej odmeny o 50% podľa § 13 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.. Pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby (odporca v 1. rade bol do 5.6.2014 zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., so sídlom Zámocká 5, Bratislava - poznámka odvolacieho súdu; oznámenie o skončení právneho zastupovania pozri na č.l. 419 spisu) súd vychádzal z tarifnej hodnoty veci - všeobecnej hodnoty sporných pozemkov vo výške 21,600.000,- Sk (716.988,64 eura) stanovenej znaleckým posudkom č. 26/2008 zo dňa 18.9.2008, vypracovaným znalcom Ing. Z. Z., ktorý si na účely súdneho konania nechala vypracovať navrhovateľka v 1. rade. Súd odporcovi v 1. rade priznal náhradu

trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia vo výške 16.538,94 eura za 19 úkonov právnej pomoci, ale nepriznal mu odmenu v základnej sadzbe tarifnej odmeny za podanie odvolania zo dňa 2.12.2009 voči uzneseniu, ktorým súd prerušil konanie, nakoľko išlo o odvolanie voči rozhodnutiu, ktoré sa netýkalo vecí samej. Preto v súlade s § 14 ods. 2 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení účinnom ku dňu 2.12.2009 priznal odmenu za tento úkon právnej služby vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny.

Súd tiež konštatoval, že odporca v 2. rade si trovy konania vyčíslil podaním doručeným súdu dňa 15.10.2012 vo výške 16.813,48 eura, a to za 18 úkonov právnej pomoci po znížení uplatnenej odmeny o 50% podľa § 13 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. (odporca v 2. rade bol do 30.4.2013 taktiež zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., Bratislava - poznámka odvolacieho súdu; oznámenie o odvolaní plnomocenstva pozri na č.l. 393 spisu). Súd odporcovi v 2. rade priznal náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia vo výške 16.255,01 eura za 18 úkonov právnej pomoci. Za podanie odvolania zo dňa 2.12.2009 voči uzneseniu, ktorým súd prerušil konanie, však odporcovi v 2. rade nepriznal odmenu v základnej sadzbe tarifnej odmeny, ale vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny, a to s rovnakým odôvodnením ako u odporcu v 1. rade.

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľa prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Namietli, že súd pri výpočte trov konania vychádzal z hodnoty vecí, hoci existujú desiatky rozhodnutí s opačným obsahom, kedy sa v určovacích veciach vychádzalo z toho, že hodnotu vecí určiť nemožno. Navyše, súd vychádzal zo znaleckého posudku vyhotoveného dňa 18.9.2008, ktorý určil hodnotu žalovanej veci na 21,600.000,- Sk. Tento posudok nebol vyhotovený na základe uznesenia súdu, ani ho nepredložili odporcovia, a v čase rozhodovania súdu bol dlhodobo neaktuálny z hľadiska veku, popísaného stavu, použitej právnej úpravy. Pritom bolo povinnosťou právneho zástupcu odporcov, pokiaľ uvádzal hodnotu vecí, pripojiť k vyčísleniu trov aktuálnu, alebo aspoň nie viac ako 5 rokov starú hodnotu nehnuteľnosti. Súd však bez ďalšieho akceptoval odkaz odporcov na tento starý posudok a zaviazal navrhovateľov - dôchodcov k úhrade trov konania. Súd nielenže nedodrжал 30 dňovú lehotu na rozhodnutie o trovách konania, ale akceptoval úkony právnej pomoci, ktoré akceptovať nemal. Početné písomné vyjadrenia právneho zástupcu odporcov neboli nevyhnutné, boli podané bez výzvy súdu, z iniciatívy samotného právneho zástupcu odporcov. Vo veci sa konalo množstvo pojednávaní, na ktorých sa právny zástupca odporcov obsiahol vyjadrovať, takže písomné vyjadrenia neboli vôbec potrebné, a zrejme slúžili iba na navyšovanie trov konania. Navrhli preto odvolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové rozhodnutie.

V doplnení svojho odvolania navrhovateľa ešte poukázali na to, že súd opomenul, že priamo v spise sa nachádza kúpna zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania dňa 13.7.1982, ktorá obsahuje dohodnutú kúpnu cenu 3.972,80 Kčs. Toto je hodnota vecí, z ktorej mal súd vychádzať. Je paradoxom, že odporcovia počas konania bránili platnosť zmluvy a uvedenú cenu za pozemky ako primeranú, ale keď ide o výpočet trov konania, zrazu treba vychádzať z hodnoty v navrhovateľmi predloženom posudku. Navrhovateľa sú obaja dôchodcovia vo veku 74 a 77 rokov, P. P. nedávno utrpel porážku. V roku 2007, v čase začatia konania, existovala judikatúra, podľa ktorej sa pri určovacích žalobách vychádzalo pri výpočte trov konania ako z vecí, ktorých hodnota sa nedá určiť, teda aj prípadné trovy konania boli nízke. Až v roku 2011 a 2012 Najvyšší a Ústavný súd vyniesli rozhodnutie, podľa ktorého sa pri výpočte trov konania má vychádzať z hodnoty vecí, o určenie vlastníctva ktorej ide. V čase podania žaloby však navrhovateľa vychádzali v dobrej viere z toho, že aj prípadné trovy konania budú nízke. Navyše, navrhovateľa sú naďalej presvedčení o opodstatnenosti žaloby a o tom, že podpis ich matky na kúpnej zmluve s právnym predchodcom odporcu bol sfaľovaný. Žalobu vzali späť, nakoľko ani po vyžiadaní dokladov súdom zo Sociálnej poisťovne neexistovali dostatočné podklady (podpisy na porovnanie) na vyhotovenie písomného znaleckého posudku. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti, ako aj s poukazom na obsah žaloby, kde žalovali nepravosť spôsobenú ich matke, navrhujú odvolaciemu súdu, aby uznesenie ako nezákonné zrušil. V prípade, že odvolací súd dospeje k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je zákonné, navrhujú, aby odvolací súd zvažil, či uvedené okolnosti nie sú okolnosťami hodnými osobitného zreteľa odôvodňujúcimi nepriznanie trov odporcom podľa § 150 ods. 1 O.s.p..

Odporcovia proti uzneseniu odvolanie nepodali, ani sa k odvolaniu navrhovateľov písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a preskúmal podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania, a dospel k záveru, že odvolaním napadnuté uznesenie je potrebné zmeniť.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa vychádza zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) a zo zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu. Účastník, ktorý mal plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov, ktoré potreboval na uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý úspech vo veci nemal. Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je teda povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963 Zb.%2523150'&ucin-k-dni='30.12.9999'> ods. 1 O.s.p.. Nie je pritom rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že aj keď súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že navrhovatelia procesne zaviniли zastavenie konania, v predmetnej veci sa dôkladne nezaoberal otázkou účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia uplatnených odporcami.

Odvolací súd nespochybňuje, že každý účastník má právo nechať sa v súdnom konaní zastúpiť právnym zástupcom (advokátom). Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku odporcov na náhradu trov konania však nemožno opomenúť potrebu popri princípe procesného zavinenia na zastavení konania, aplikovať aj ďalšie zákonné princípy a podmienky priznania náhrady trov konania. Jednou z týchto podmienok je, aby trovy, ktorých náhrady sa účastník domáha, boli vynaložené účelne a hospodárne. Čo sa týka účelnosti vynaložených trov konania, podľa názoru odvolacieho súdu, je ju potrebné posudzovať vždy ad hoc. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Kritérium účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia vychádza zo samotného cieľa právneho zastúpenia, teda snahy právneho zástupcu o čo možno najefektívnejšie uplatňovanie alebo bránenie práva na súde, s cieľom využiť všetky zákonné (hmotnoprávne, ako aj procesné) možnosti na obranu záujmov klienta. Aby bolo možné konštatovať účelnosť vynaložených trov právneho zastúpenia, je potrebné vychádzať aj z osoby samotného účastníka konania a posúdiť, či skutočnosť, že sa účastník konania nechal v konaní zastúpiť, má pre neho význam z hľadiska zlepšenia jeho možností chrániť svoje práva a záujmy na súde. V zákonných možnostiach súdu nie je nepripustenie alebo vylúčenie

zastúpenia účastníka právnym zástupcom len z dôvodu neúčelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia. Takýto postup by bol v príkrom rozpore so zásadou rovnosti zbraní, rovnako ako aj so samotným právom každého účastníka súdneho sporu nechať sa zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Súd je povinný konať s právnym zástupcom, čo v tomto prípade súd prvého stupňa aj urobil. Otázka posúdenia účelnosti vynaložených trov konania je v kompetencii súdu, čím sa však nezasahuje do práva účastníka na právnu pomoc. Aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 9.9.2004, č.k. II. ÚS 78/03-29 v súvislosti s rozhodnutím o nepriznaní náhrady trov právneho zastúpenia vyplýva, že súd iba uplatňuje zákonom daný priestor pre uváženie účelnosti trov konania a nezasahuje do podstaty a zmyslu základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Nemožno preto zamieňať ústavné právo účastníka konania na právnu pomoc v konaní pred súdom a nepriznanie náhrady trov konania z dôvodu ich neúčelnosti. Možnosť nechať sa zastúpiť v konaní, a zároveň povinnosť súdu toto zastúpenie akceptovať, predstavuje vyjadrenie zásady rovnosti zbraní, avšak nepriznanie náhrady trov za toto zastúpenie predstavuje rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, čo je vo výlučnej kompetencii súdu.

Vychádzajúc z týchto úvah musí odvolací súd konštatovať, že sa nestotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že v danom prípade vynaložené trovy právneho zastúpenia zo strany oboch odporcov boli účelné. Súd prvého stupňa priznal odporcom náhradu trov konania (v podstate) vo výške vyčíslenej ich spoločným právnym zástupcom (advokátom). Podľa rozhodnutia súdu prvého stupňa by mali navrhovatelia zaplatiť odporcom náhradu trov konania - trov právneho zastúpenia spolu vo výške 32.793,95 eura. Súd však nebral do úvahy skutočnosť, že na strane navrhovateľov ide o fyzické osoby a na strane odporcu v 1. rade ide o akciovú spoločnosť, ktorej akcionárom je štát, a odporcom v 2. rade je štát, v mene ktorého koná ústredný orgán štátnej správy (teda subjekty, ktoré zjavne musia disponovať zamestnancami s vysokoškolským právnickým vzdelaním; odporca v 2. rade má aj zriadený právny odbor). Napriek tomu, že v konaní nešlo o právne zložitý spor (predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k pozemkom), a odporcovia si museli byť vedomí aj rizika, že im v konaní nevznikne

právo na náhradu trov konania, prípadne, že im náhrada týchto trov nebude priznaná (teda, že náklady vzniknuté v súvislosti so zastúpením advokátom v predmetnom súdnom konaní si budú hradieť sami), svojim zastupovaním v spore nepoverili niektorého zo svojich kvalifikovaných zamestnancov - právnikov, ale splnomocnili advokáta.

V súlade so všeobecnou zásadou spravodlivosti súdneho konania a po starostlivom zvážení všetkých vyššie uvedených okolností prejednávanej veci dospel tak odvolací súd k záveru, že trovy právneho zastúpenia odporcov nemožno považovať za trovy účelne vynaložené na bránenie práv odporcov. Z uvedených dôvodov odvolací súd už ani neskúmal splnenie podmienok pre postup podľa § 150 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963 Zb.%2523150'&ucin-k-dni='30.12.9999'> ods. 1 O.s.p., a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963 Zb.%2523220'&ucin-k-dni='30.12.9999'> O.s.p. zmenil tak, že odporcom sa náhrada trov prvostupňového konania nepriznáva.

Pretože navrhovatelia, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní, nepodali návrh na náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p., odvolací súd im náhradu trov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.